

VẤN ĐỀ AN TOÀN GIAO THÔNG CHO HỌC SINH KHI THAM GIA GIAO THÔNG HIỆN NAY

Đặng Đức Minh

Viện Khoa học Cảnh sát - Học viện Cảnh sát nhân dân

Email: ocvan2009@gmail.com

Tóm tắt: Bài viết nêu vấn đề bức tranh về an toàn giao thông liên quan đến học sinh trong những năm vừa qua, phân tích một số nguyên nhân và đề xuất giải pháp phòng tránh tai nạn giao thông cho học sinh. Các giải pháp được đề xuất có cơ sở thực tiễn, có sức thuyết phục.

Từ khóa: An toàn giao thông, Học sinh

Nhận bài: 14/03/2022; Phản biện: 19/03/2022; Duyệt đăng: 23/03/2022

1. Mở đầu

Tình hình trật tự, an toàn giao thông (TTATGT) đường bộ ở Việt Nam trong những năm qua đã có những bước chuyển biến rất tích cực góp phần quan trọng vào công cuộc phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội của đất nước. Tai nạn giao thông (TNGT) đường bộ liên tục giảm cả ba tiêu chí số vụ, số người chết và số người bị thương. Theo số liệu báo cáo của Ủy ban An toàn giao thông quốc gia, trong cả giai đoạn 5 năm (2017-2021) tình hình TNGT đường bộ ở nước ta có chuyển biến tích cực, liên tiếp giảm về cả số vụ, số người chết và số người bị thương. Năm 2021 toàn quốc xảy ra 11.364 vụ TNGT, làm chết 5.699 người, bị thương 8.001 người. So với năm 2020 giảm 3.447 vụ (23,27%), giảm 1.040 người chết (15,43%) và 3.126 người bị thương (28,09%). Đây là một dấu hiệu đáng mừng thể hiện sự quyết tâm của cả hệ thống chính trị của nước ta trong sự nghiệp bảo đảm TTATGT đường bộ. Tuy nhiên, khi phân tích các vụ TNGT đường bộ ở Việt Nam trong những năm qua cho thấy số vụ TNGT liên quan đến lứa tuổi học sinh (dưới 18 tuổi) cũng chiếm một con số đáng báo động. Theo báo cáo của Ủy ban An toàn giao thông quốc gia năm 2021 có đến 10,63% vụ TNGT liên quan đến người dưới 18 tuổi. Việt Nam là một quốc gia có tỷ lệ trẻ em tử vong do TNGT cao; mỗi năm trên thế giới có trên 186.000 trẻ em bị thiệt mạng do TNGT, trung bình cứ 4 phút có một trẻ em tử vong do TNGT. Ở Việt Nam, trung bình mỗi năm có khoảng 1.900 trẻ em tử vong do TNGT, chiếm 25% tổng số trẻ em thiệt mạng do các tai nạn thương tích. Số liệu của Ủy ban an toàn giao thông Quốc gia năm 2017 cho biết: Học sinh (HS) cấp 3 có liên quan tới 90% tổng số vụ TNGT của trẻ em và tỷ lệ tử vong do TNGT của nhóm này có xu hướng gia tăng, cụ thể theo kết quả của "Nghiên cứu về tình hình tham gia giao thông của HSTHPT tại Hà Nội và đề xuất giải pháp cải thiện" năm 2016. Tỷ lệ thiệt mạng do TNGT học sinh nhóm THPT tại Hà Nội là 7,39/100.000 HS. Tỷ lệ này cao hơn nhiều so với tỷ lệ trung bình ở khu vực châu Á (gấp 1,25

lần tỷ lệ trung bình của Campuchia, 2,73 lần của Nhật Bản và 1,84 lần Hàn Quốc). Tỷ lệ tử vong do TNGT của nhóm HSTHPT tại TP Hồ Chí Minh là 32,5 /100.000 HS, cao gấp 4 lần tỷ lệ tử vong do TNGT người bình thường và cao gấp 8-9 lần nhóm trẻ cùng độ tuổi ở các nước phát triển. Cũng theo các nghiên cứu đã chỉ ra TNGT là một trong bốn nguyên nhân chính gây tử vong cho tất cả các trẻ em từ 5 tuổi trở lên. Trong đó, tỉ lệ trẻ tử vong khi đi bộ một mình chiếm 36%, tỷ lệ trẻ dưới 14 tuổi bị chấn thương sọ não do TNGT chiếm 13,4%. Trong đó, số HS bị tử vong do tự điều khiển phương tiện xe đạp điện, xe máy chiếm tới 80%.

Nguyên nhân TNGT ở trẻ em được xác định là do ý thức của trẻ về an toàn giao thông còn kém; kỹ năng tham gia giao thông an toàn còn hạn chế nên khi tham gia giao thông các em không chấp hành các quy định về an toàn giao thông như không chấp hành tín hiệu đèn giao thông, đi bộ dưới lòng đường, băng qua đường bất ngờ, không quan sát, đùa nghịch, đu bám theo xe, đá bóng dưới lòng đường, đi xe đạp dàn hàng ngang lấn chiếm làn đường của các phương tiện khác... Bên cạnh đó, đối với người lớn khi chở các em tham gia giao thông nhiều người còn bất cẩn, thiếu ý thức phòng tránh TNGT cho các em như để các em nhỏ đứng, ngồi trước xe máy, đứng trên yên xe; không đội mũ bảo hiểm cho trẻ; chở quá số người quy định; vừa điều khiển xe vừa nghe điện thoại; phóng nhanh, vượt ẩu, lạng lách hay điều khiển phương tiện mà trong máu có nồng độ cồn; chạy quá tốc độ quy định... Cùng với đó thì một nguyên nhân cũng được chỉ ra đó là, trước đây, HS phần lớn đến trường bằng xe đạp hoặc phương tiện công cộng như xe buýt. Tuy nhiên với sự phát triển của xã hội, nhiều gia đình dần đầu tư cho con hơn bằng việc mua sắm những chiếc xe máy điện, xe đạp điện cho con làm phương tiện đi lại hàng ngày. Qua khảo sát tại các bãi gửi xe của các trường THPT hiện nay sẽ thấy, số lượng xe đạp cực kỳ ít ỏi. Theo một nghiên cứu của Trường Đại học Bách khoa TP. Hồ Chí Minh dựa trên 2.300 HS, hơn 1.000 phụ

huynh, gần 2.500 hộ gia đình, cộng với khảo sát hạ tầng của các trường học trên địa bàn TP Hà Nội: Chỉ 2% số HSTHCS và 4% HS bậc THPT ở Hà Nội sử dụng xe buýt đi đến trường. Nếu như phần lớn HS tham gia giao thông ở độ tuổi dưới 15 đều sử dụng xe đạp hoặc đi bộ tới trường (chiếm 67%) thì HSTHPT lại lựa chọn xe đạp điện, xe máy điện, là phương tiện di chuyển thông dụng, với tỉ lệ lên tới 52% (cá biệt có HS sử dụng xe mô tô có dung tích xi lanh trên 50cm³). Cũng theo nghiên cứu này, tỷ lệ TNGT (vụ/học sinh), trong số các TNGT liên quan tới nhóm HSTHPT có tới 55% là do xe máy điện. Thực tế, HS ngày nay chỉ được bố mẹ dạy cho cách điều khiển những chiếc xe máy điện, xe đạp điện mà không chú ý dạy các quy định của Luật Giao thông đường bộ. Nghiên cứu cũng chỉ ra rằng 27% HS sử dụng phương tiện xe đạp điện và xe máy điện hàng ngày cho biết chưa được học về kỹ năng điều khiển phương tiện đúng cách. Ngoài ra, tâm lý bốc đồng của tuổi mới lớn khiến các em cho rằng việc bốc đầu, lạng lách là một cách thể hiện cá tính riêng của mình. Từ đó nhiều vụ tai nạn thương tâm xảy ra, ảnh hưởng không chỉ chính người điều khiển phương tiện mà còn cả những người tham gia giao thông xung quanh.

2. Nội dung nghiên cứu

Phòng tránh TNGT cho trẻ em đặc biệt là trẻ em nhóm tuổi THPT là một vấn đề cần thiết và cấp bách của gia đình, nhà trường và xã hội. Từ thực tiễn nghiên cứu tình hình TNGT ở trẻ em trong thời gian qua; để nâng cao vấn đề an toàn cho HS khi tham gia giao thông, tác giả xin đề xuất một số giải pháp sau:

Một là, đối với nhà trường cần nâng cao chất lượng dạy an toàn giao thông cho HS trong nhà trường theo phương pháp tích cực, học lý thuyết đi đôi với thực hành thông qua các hoạt động ngoài trời, thực hành, trò chơi an toàn giao thông. Thi điểm một số giờ dạy an toàn giao thông cho HS các khối theo nội dung đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo tập huấn; lồng ghép trong giảng dạy chính khóa về an toàn giao thông và phổ biến, tuyên truyền, giáo dục thông qua các hoạt động ngoại khóa về "Văn hóa giao thông", "kỹ năng tham gia giao thông an toàn" cho HS. Trong đó tập trung vào hướng dẫn các em nhận biết biển báo hiệu, vạch kẻ đường, đèn tín hiệu cũng như các kỹ năng đi bộ an toàn, kỹ năng điều khiển xe đạp, xe đạp điện, xe máy điện an toàn; kỹ năng ngồi sau xe máy, xe máy điện, xe đạp điện an toàn; kỹ năng tham gia giao thông bằng các phương tiện công cộng an toàn... Phối hợp với các ban, ngành liên quan của địa phương tiếp tục xây dựng mô hình "Cổng trường an toàn giao thông", đặt biển hạn chế tốc độ khu vực trường học và tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, ý thức

tự giác chấp hành pháp luật khi tham gia giao thông; văn hóa giao thông và các kỹ năng tham gia giao thông an toàn; kiểm tra, rà soát, tổ chức giao thông tại các nhà trường phù hợp để bảo đảm an toàn tuyệt đối tính mạng, tài sản của HS, GV và nhà trường.

- Phối hợp với Ban An toàn giao thông của địa phương, các Head của Công ty Honda Việt Nam triển khai thực hiện Chương trình "Tôi yêu Việt Nam" giáo dục ATGT cho trẻ mầm non; Chương trình "An toàn giao thông cho nụ cười trẻ thơ" dành cho HS tiểu học; Chương trình "An toàn giao thông cho nụ cười ngày mai" dành cho HSTHCS và THPT.

- Phối hợp với lực lượng Cảnh sát giao thông, Công an xã, phường, thị trấn trong công tác bảo đảm TTATGT khu vực cổng trường nhất là đối với các trường nằm trên mặt đường quốc lộ và vào các giờ cao điểm trong ngày.

- Xây dựng kênh thông tin giữa nhà trường - GV chủ nhiệm - phụ huynh thông qua ứng dụng công nghệ thông tin để trao đổi, thông báo hoạt động của nhà trường, lớp học, HS và phụ huynh HS. Kịp thời thông tin đến phụ huynh HS những trường hợp con em vi phạm Luật Giao thông đường bộ bị Đội Sao đỏ của nhà trường ghi lại hoặc bị lực lượng chức năng xử lý. Tổ chức cho cha mẹ HS ký cam kết với nhà trường không giao xe máy cho HS khi chưa đủ độ tuổi, chưa có giấy phép lái xe và phải thực hiện đội mũ bảo hiểm cho HS khi ngồi trên xe mô tô, xe gắn máy, xe đạp điện... khi tham gia giao thông.

- Phối hợp với lực lượng CSGT tổ chức các buổi tuyên truyền, phổ biến cho phụ huynh chấp hành quy định pháp luật về giao thông đường bộ, tập trung vào các hành vi: Đội mũ bảo hiểm, chở đúng số người quy định; không mua bán hàng rong khu vực cổng trường; vệ sinh an toàn thực phẩm; nguy cơ mất an toàn giao thông khi không đội mũ bảo hiểm, chở quá số người quy định, nguy cơ tai nạn giao thông do tốc độ đối với trẻ em ngồi ở vị trí không an toàn (đặc biệt là đứng, ngồi phía trước người điều khiển xe mô tô, xe gắn máy). Khi có thông báo của lực lượng Cảnh sát giao thông về trường hợp HS nhà trường vi phạm Luật Giao thông đường bộ cần phối hợp xử lý và có phản hồi kịp thời.

Hai là, đối với cha mẹ các em HS cần phối hợp chặt chẽ với nhà trường trong hoạt động quản lý con em mình. Trước tiên phải là tấm gương sáng trong việc chấp hành Luật Giao thông đường bộ và thường xuyên nhắc nhở, xây dựng cho con em mình có nhận thức và hành vi văn hóa giao thông ngay từ khi còn nhỏ; giáo dục cho con em mình kiến thức và kỹ năng tham gia giao thông an toàn. Khuyến khích con em sử dụng phương tiện giao thông công cộng để đến trường cũng như sinh hoạt hàng ngày, chỉ trang bị phương tiện đi lại phù hợp với lứa tuổi và khả năng nhận thức của các con

(không cho trẻ dưới 12 tuổi đi xe đạp và trẻ dưới 18 tuổi đi xe máy ra đường). Khi giao phương tiện đi lại cho các con sử dụng cần hướng dẫn những thao tác, kỹ năng vận hành an toàn và có những bài kiểm tra thực tiễn quá trình điều khiển của con em mình trước khi để các em điều khiển phương tiện độc lập. Phụ huynh cần chú ý vấn đề bảo đảm cho xe hoạt động tốt cho trẻ, thường xuyên nhắc nhở con em đội mũ bảo hiểm khi tham gia giao thông bằng xe đạp điện, xe máy điện, xe gắn máy; không lạng lách, đánh võng trên đường, không chở quá số người quy định, không đi xe dàn hàng ngang, đi đúng phần đường, đúng tốc độ quy định; tuân thủ hệ thống báo hiệu đường bộ. Không cho trẻ chơi đùa dưới lòng đường hoặc gần đường giao thông, vỉa hè khu vực đỗ ô tô; phải chú ý quan sát xung quanh trước khi qua đường... Thường xuyên cho trẻ tìm hiểu về Luật An toàn giao thông, thi thực hành các kỹ năng tham gia giao thông để giúp trẻ có thói quen tốt, tuân thủ pháp luật về ATGT ở mọi lúc, mọi nơi.

Ba là, đối với các cơ quan báo chí và truyền thông cần tích cực xây dựng các chương trình tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật về an toàn giao thông đường bộ với các nội dung, hình thức phong phú, phù hợp với từng đối tượng. Tổ chức các chương trình thi tìm hiểu pháp luật về TTATGT trên các nền tảng mạng xã hội để mọi tầng lớp nhân dân được tham gia nhất là các em HS, SV như cuộc thi trắc nghiệm "Chung tay vì an

toàn giao thông" trên mạng xã hội VCNet. Xây dựng các phóng sự về an toàn giao thông, đặc biệt lên án, phê phán các hành vi vi phạm Luật Giao thông đường bộ nhất là đối với các em HS, SV.

3. Kết luận

Với sự nỗ lực chung tay của nhà trường - gia đình - xã hội, bằng những hành động thiết thực và cụ thể chúng ta có thể tin tưởng rằng, trong tương lai tỷ lệ các vụ TNGT đường bộ liên quan đến các em HS ở nước ta sẽ giảm rõ rệt. Văn hóa giao thông sẽ được hình thành trong các em HS góp phần xây dựng một xã hội giao thông văn minh, thân thiện, trật tự và an toàn. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Ủy ban an toàn Quốc gia Việt Nam, Báo cáo tổng kết của Ủy ban ATGT quốc gia năm 2021.
- [2]. Ủy ban an toàn Quốc gia Việt Nam, Báo cáo kết quả nghiên cứu về tình hình tham gia giao thông của học sinh trung học phổ thông tại Hà Nội và đề xuất giải pháp cải thiện của Ủy ban ATGT quốc gia năm 2017.
- [3]. Đại học Việt Đức (2017), Báo cáo kết quả nghiên cứu nguyên nhân TNGT liên quan đến trẻ em và giải pháp cho TP. Hồ Chí Minh của Trung tâm Nghiên cứu giao thông vận tải Việt Đức.
- [4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Công văn số 3678/BGDĐT-GDCHSSV ngày 27/8/2021 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật bảo đảm TTATGT năm học 2021-2022.

Traffic safety for students when participating in traffic today

Dang Duc Minh

Institute of Police Science, Academy of People's Police

Email: ocvan2009@gmail.com

Abstract: The article briefly presents a picture of traffic safety related to the students in recent years, analyzes some causes and proposes solutions to prevent traffic accidents for the students. The proposed solutions have a practical and convincing basis.

Keywords: Traffic safety, student.